

Advies Universiteit voor Humanistiek

De Reviewcommissie (hierna commissie) heeft kennisgenomen van het voorstel van de Universiteit voor Humanistiek (hierna UvH) dat het College van Bestuur met zijn brieven van 2 mei 2012 (kenmerk CvB/HAM 12.029) en 18 juni 2012 (kenmerk 12.069 CvB) aan de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) heeft gezonden.

De commissie heeft het voorstel van de UvH beoordeeld volgens het beoordelingskader dat de staatssecretaris van OCW heeft vastgesteld (brief aan de Tweede Kamer van 7 maart 2012) en bij brief van 5 maart 2012 bekend heeft gemaakt aan de universiteiten en hogescholen die bij de hoofdlijnenakkoorden zijn betrokken.

De commissie heeft op 7 juni 2012 een gesprek gevoerd met een vertegenwoordiging van de UvH. Naar aanleiding van vragen van de commissie heeft de UvH het voorstel toegelicht.

Profiel

De UvH beschrijft haar profiel als volgt.

De UvH is een levensbeschouwelijke universiteit geïnspireerd door het humanisme. De universiteit ziet het als haar missie de humanistiek als nieuwe menswetenschap en als beroepsopleiding te ontwikkelen. Zij realiseert daartoe kwalitatief hoogstand wetenschappelijk onderzoek en onderwijs vanuit de humanistische inspiratie en leidt professionals op die zich richten op vraagstukken van zingeving en humanisering in onze complexe maatschappij. De UvH draagt zo bij aan een zinvol leven in een humane samenleving.

De commissie heeft het voorstel beoordeeld aan de hand van de criteria:

- ambitieniveau en realiteitsgehalte;
- uitvoerbaarheid.

De commissie heeft er van afgezien om het voorstel te beoordelen op het criterium 'aansluiting bij nagestreefde ontwikkelingen op stelselniveau'. De commissie onderkent dat dit criterium moeilijk is te relateren aan het bijzondere profiel van de levensbeschouwelijke universiteiten, waaronder de UvH. In het beoordelingskader worden voor het criterium 'aansluiting' twee hoofdprioriteiten benoemd: zwaartepuntvorming en onderwijsdifferentiatie. Daarbij is van belang dat door de instellingen wordt ingespeeld op twee specifieke beleidsdoelen: bijdragen aan de topsectoren en EU-programma's alsmede aansluiten bij sectorplannen. De commissie heeft de voorstellen van de levensbeschouwelijke universiteiten bestudeerd en is tot de conclusie gekomen dat de genoemde prioriteiten onvoldoende verenigbaar zijn met het karakter van deze instellingen. Het is daarom voor de commissie niet mogelijk om op een zodanige wijze een oordeel te vormen aan de hand van het criterium 'aansluiting' dat recht wordt gedaan aan de eigen aard van deze instellingen. Omdat een volledige toepassing van het beoordelingskader ernstig tekort zou doen aan het instellingsvoorstel en tot zwaarwegende onbillijkheid voor de UvH zou leiden, spreekt de commissie dus geen oordeel uit over het criterium 'aansluiting'.

De commissie beoordeelt het voorstel van de UvH als volgt.

Ambitie

De commissie constateert dat in het instellingsvoorstel streefwaarden voor de verplichte indicatoren ten aanzien van *onderwijskwaliteit en studiesucces* zijn opgenomen. De UvH zet in op een verbetering van het bachelorrendement van 56,7% naar 75%. Hoewel de uitval kan oplopen tot 25% beoordeelt de commissie dat als een ambitieuze doelstelling. Switch is niet van toepassing bij de UvH omdat er sprake is van maar één bacheloropleiding. Ten aanzien van de kwaliteit van het onderwijs streeft de UvH naar een waardering door studenten van 4.0 of significant hoger dan het landelijk gemiddelde (NSE). Ook met betrekking tot de docentkwaliteit kiest de UvH voor een ambitieuze doelstelling, namelijk 80% deelname aan BKO. De doelstelling met betrekking tot de intensiteit van het onderwijs wordt door de commissie als voldoende en realistisch beoordeeld. De UvH zet in op een reductie van het relatief hoge percentage indirecte kosten. De commissie concludeert dat het voorstel goede voornemens bevat met betrekking tot onderwijskwaliteit en studiesucces.

De commissie heeft in het instellingsvoorstel voornemens met betrekking tot de ontwikkeling van het *onderwijsaanbod* aangetroffen. De UvH is een kleine, zeer gespecialiseerde universiteit. Zij verzorgt een academische beroepsopleiding gericht op de toerusting van professionals in de omgang met existentiële en ethische vragen op werkerreinen als geestelijke begeleiding en levensbeschouwelijke vorming. De driejarige masteropleiding humanistiek bereidt voor op het levensbeschouwelijk ambt van geestelijke begeleiding. Daarnaast biedt de universiteit een éénjarige, wetenschappelijke masteropleiding aan; in 2013 gaat de masteropleiding Zorgethiek en Beleid van de Universiteit Tilburg over naar de UvH. De UvH stelt zich ten doel om het profiel van de humanistiek als academische beroepsopleiding aan te scherpen. Het bachelorprogramma wordt meer afgestemd op de arbeidsmarkt. De UvH streeft ernaar om het hoge aandeel van volwassenen in de instroom om te buigen naar 80% instroom direct afkomstig van het vwo. In de masteropleiding worden minder vakken aangeboden, maar daar bestaat een grotere onderlinge samenhang en meer verdieping. De commissie concludeert dat het voorstel goede voornemens bevat met betrekking tot het onderwijsaanbod.

De commissie heeft in het instellingsvoorstel veel maatregelen met betrekking tot de verdere versterking van het *onderzoek* aangetroffen. Als levensbeschouwelijke universiteit richt de UvH zich in haar onderzoek op maatschappelijke vragen rondom zinvol leven in een humane samenleving. Het strategisch beleid van de UvH is erop gericht zich hierin scherp te profileren. De UvH wil in de eerste plaats een expertisecentrum zijn voor wetenschappelijk onderzoek naar levensbeschouwing in brede zin en humanisme in het bijzonder. Het onderzoek aan de UvH is georganiseerd in vijf onderzoeksprojecten: 'Goed ouder worden', 'Burgerschap in een interculturele samenleving', 'Geestelijke weerbaarheid & humanisme', 'Normatieve Professionalisering' en het zorgethische project 'Care and Contested Coherence'. Het onderzoek wordt met ingang van 2013 verder geconcentreerd op twee zwaartepunten die betrekking hebben op 1) existentiële en ethische vragen en 2) de inrichting van de 21^e-eeuwse samenleving en de eisen die dat aan burgers en organisaties stelt. De precieze toespitsing van de beide onderzoeks-zwaartepunten wordt vastgelegd in een onderzoeksplan voor vijf jaar. Criteria voor de te maken keuzes zijn de meerwaarde die de UvH op het betreffende onderzoeksterrein kan bieden en de aansluiting bij de Strategische Agenda Hoger Onderwijs, Onderzoek en Wetenschap alsmede bij de thema's van NWO voor de strategieperiode 2011-2014. In de Graduate School wordt aan verbetering van de kwaliteit van de promoties gewerkt. In het instellingsvoorstel staan zes concrete doelen met betrekking tot de versterking van het onderzoek. Alle geformuleerde doelen zijn voorzien van gekwantificeerde indicatoren en streefwaarden per 2015, zoals een verhoging van het aantal publicaties in gerefereerde tijdschriften per fte. De commissie concludeert dat het voorstel goede voornemens bevat met betrekking tot het onderzoek.

De commissie heeft in het instellingsvoorstel veel voornemens gelezen die tot doel hebben om de *valorisatie* te versterken en verder uit te bouwen. De UvH geeft een eigen invulling aan het begrip *valorisatie*, in overeenstemming met het eigen profiel. In het voorstel zijn concrete doelen opgenomen met toetsbare streefwaarden voor 2015, zoals een verhoging van de inkomsten uit contractonderwijs. De commissie concludeert dat het voorstel goede voornemens bevat met betrekking tot *valorisatie*.

Gegeven bovenstaande conclusies met betrekking tot onderwijskwaliteit en studiesucces, het onderwijsaanbod, onderzoek en valorisatie, alles afwegende, beoordeelt de commissie het instellingsvoorstel als ambitieus en realiseerbaar.

Uitvoerbaarheid

De commissie heeft vastgesteld dat het voorstel van de UvH informatie geeft over de wijze waarop zij haar voornemens ten uitvoer wil brengen. In het bijzonder voor de onderwijskundige doelen worden concrete maatregelen genoemd. Met het oog op de ambities voert de UvH een reorganisatie door. Gegeven de kleinschaligheid van de organisatie en mede gelet op de degelijke sterkte-zwakke-analyse die ten grondslag ligt aan de voorstellen zijn de voornemens naar het oordeel van de commissie uitvoerbaar.

De commissie beoordeelt het instellingsvoorstel als uitvoerbaar.

Facultatieve indicatoren

De commissie constateert dat de UvH aanvullende indicatoren heeft geformuleerd om specifieke ambities en/of de uitvoering van ambities verder te concretiseren. Dit betreft onder andere de volgende indicatoren: 'De student-staf ratio verlagen van 0,10 naar 0,07' (p. 17), 'Het percentage onderwijs in de bacheloropleiding dat gegeven wordt door een hoogleraar handhaven op 35%' (p. 17), 'Een verhoging van de inkomsten uit competitieve wetenschappelijke programma's van 5,5% naar 10%' (p. 20), 'Een verhoging van het aantal publicaties in gerefereerde tijdschriften (Nederlandse en internationaal) gaat van 2,4 per fte naar 3' (p. 21), 'Een verhoging van de inkomsten uit contractonderwijs van 4% naar 7,5%' (p. 24), en 'Er komen meer programma's voor continue professionele ontwikkeling, van 1,7 naar 3' (p. 25).

Advies aan de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Op grond van de beoordeling van het voorstel van de Universiteit voor Humanistiek op basis van de twee criteria (ambitieniveau en realiteitsgehalte alsmede uitvoerbaarheid), komt de commissie tot het volgende advies aan de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap:

1. De commissie adviseert, op grond van de hierboven gegeven argumenten, om voor het voorstel van de Universiteit voor Humanistiek het criterium 'aansluiting' op grond van de hardheidsclausule (art. 9, 7^e lid AMvB) buiten toepassing te laten.
2. De commissie beoordeelt het ambitieniveau en realiteitsgehalte van het voorstel voor de voorwaardelijke financiering van de Universiteit voor Humanistiek als toereikend. In bijlage 1 zijn de nulmeting en de streefcijfers voor de indicatoren onderwijskwaliteit en studiesucces opgenomen.

3. De commissie beoordeelt het voorstel als toereikend voor het selectieve budget.

Namens de Reviewcommissie Hoger Onderwijs en Onderzoek,

A handwritten signature in black ink, consisting of a large initial 'F' followed by several loops and a long horizontal stroke.

prof. dr. F.A. van Vught, voorzitter

Bijlage 1a: Verplichte indicatoren onderwijskwaliteit en studiesucces

	nulmeting	ambitie 2015
(WO1b) Kwaliteit /excellentie: Studentenoordeel over de opleiding in het algemeen	4,0	4,0
(WO2) Studiesucces: Uitval	11,1 %	25,0 %
(WO3) Studiesucces: Switch	nvt	nvt
(WO4) Studiesucces: Bachelorrendement	56,7 %	75,0 %
(WO5) Maatregelen: Docentkwaliteit	24,4 %	80,0 %
(WO6) Maatregelen: Onderwijsintensiteit	100 %	0 %
(WO7) Maatregelen: Indirecte kosten	28,0 %	25,0 %

Bijlage 1b: Gebruikte definities verplichte indicatoren onderwijskwaliteit en studiesucces

In deze bijlage geeft de commissie aan of uw instelling de RCHOO definitie en nadere omschrijving heeft gebruikt en waar een eventuele andere invulling van de nadere omschrijving en gebruikte methode en databron staat beschreven. Onder 'pag nulmeting' en 'pag ambitie' wordt aangegeven waar een omschrijving in het voorstel is gevonden.

Een uitgebreide versie van dit overzicht ontvangt u van het Ministerie van OCW.

Indicator	Definitie
(WO1b) Kwaliteit /excellentie: Studentenoordeel over de opleiding in het algemeen	<p>Studentenoordeel over de opleiding in het algemeen</p> <p>Definitie RCHOO. Gemiddelde NSE studenttevredenscore score op 5-puntsschaal. Zie ook brief 12.069 CvB/HAM</p> <p>pag nulmeting: <input type="text" value="15"/> pag ambitie: <input type="text" value="15"/></p>
(WO2) Studiesucces: Uitval	<p>Het aandeel van het totaal aantal voltijd bachelorstudenten (eerstejaars HO) dat na één jaar niet meer bij dezelfde instelling in het hoger onderwijs staat ingeschreven</p> <p>Definitie RCHOO. Zie ook brief 12.069 CvB/HAM</p> <p>pag nulmeting: <input type="text" value="16"/> pag ambitie: <input type="text" value="16"/></p>
(WO3) Studiesucces: Switch	<p>-</p> <p>pag nulmeting: <input type="text"/> pag ambitie: <input type="text"/></p>
(WO4) Studiesucces: Bachelorrendement	<p>Het aandeel van de voltijd bachelorstudenten die zich na het eerste studiejaar opnieuw bij dezelfde instelling inschrijven (herinschrijvers) dat in de nominale studietijd + één jaar (C+1) bij dezelfde instelling het bachelorsdiploma behaalt</p> <p>Definitie RCHOO. Zie ook brief 12.069 CvB/HAM</p> <p>pag nulmeting: <input type="text" value="15/16"/> pag ambitie: <input type="text" value="15/16"/></p>
(WO5) Maatregelen: Docentkwaliteit	<p>Het aandeel docenten (WP) met een basiskwalificatie onderwijs in het totaal aantal docenten (WP)</p> <p>Definitie RCHOO. Zie ook brief 12.069 CvB/HAM.</p> <p>pag nulmeting: <input type="text" value="17"/> pag ambitie: <input type="text" value="17"/></p>

Indicator	Definitie
(WO6) Maatregelen: Onderwijsintensiteit	<p data-bbox="831 282 1310 383">Het aandeel van de voltijd bachelor opleidingen met minder dan 12 geprogrammeerde contacturen en overige gestructureerde uren (klokuren per week) in het eerste jaar van voltijd bachelor opleidingen.</p> <p data-bbox="831 416 1262 439">Definitie RCHOO. Zie ook brief 12.069 CvB/HAM</p> <p data-bbox="831 465 1310 488">pag nulmeting: <input data-bbox="979 465 1054 488" type="text" value="17"/> pag ambitie: <input data-bbox="1214 465 1305 488" type="text" value="17"/></p>
(WO7) Maatregelen: Indirecte kosten	<p data-bbox="831 524 1310 573">Betreft generieke overheadformatie als percentage van totale formatie.</p> <p data-bbox="831 600 1230 678">Definitie RCHOO. Betreft generieke overheadformatie als percentage van totale formatie.</p> <p data-bbox="831 705 1310 728">pag nulmeting: <input data-bbox="979 705 1054 728" type="text" value="17"/> pag ambitie: <input data-bbox="1214 705 1305 728" type="text" value="17"/></p>

Bijlage 2: Scores bij de beoordeling van het voorstel van de UvH

Score aan de hand van paragraaf 3 van het beoordelingskader (brief staatssecretaris van OCW 7 maart 2012):

Ambitieniveau en realiteitsgehalte	4
Uitvoerbaarheid	4